

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра теоретического и славянского литературоведения**

КОПНИНА

Анастасия Александровна

**АВТОРСКОЕ ВОПЛОЩЕНИЕ ЭКСПРЕССИОНИЗМА В СЛОВАЦКОЙ
ЛИТЕРАТУРЕ НА ПРИМЕРЕ ПРОЗЫ ГЕЙЗЫ ВАМОША И ЯНА
ГРУШОВСКОГО**

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат филологических наук,
доцент Е. В. Вострикова

Допущена к защите

« ___ » _____ 2021 г.

Зав. кафедрой теоретического и славянского литературоведения,
кандидат филологических наук, доцент Т.А. Морозова

Минск, 2021

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 57 страниц, основной текст – 50 страниц, 44 источника.

Ключевые слова: СЛОВАЦКИЙ ЭКСПРЕССИОНИЗМ, НОВЕЛЛА, МОТИВ, ЯН ГРУШОВСКИЙ, ПОЭТИКА, ГЕЙЗА ВАМОШ, АВТОРСКАЯ КОНЦЕПЦИЯ, «МАЛЕНЬКИЙ» ЧЕЛОВЕК, РОМАНТИЗМ.

Объект исследования: экспрессионистские новеллы Яна Грушовского и роман «Человек с протезом. Дело поручика Сиборна», а также экспрессионистские новеллы Гейзы Вамоша и его роман «Атомы Бога».

Предмет исследования: центральные мотивы и образы в экспрессионистских новеллах Яна Грушовского и Гейзы Вамоша, экспрессионистские элементы в романах «Человек с протезом. Дело поручика Сиборна» и «Атомы Бога».

Цель дипломной работы: проанализировать творчество Гейзы Вамоша и Яна Грушовского в русле экспрессионистской эстетики.

Дипломная работа состоит из введения, четырёх глав основной части, заключения, списка литературы.

Методы исследования: историко-литературный, сравнительно-типологический, метод мотивного анализа.

Полученные результаты и их новизна. На примере творческого наследия Гейзы Вамоша и Яна Грушовского мы глубоко проанализировали центральные мотивы, характеры и образы литературного экспрессионизма Словакии XX века. Неоднозначность толкования литературного экспрессионизма в литературоведении, масштаб и значимость явления в контексте мировой литературы в целом и словацкой — в частности, определили актуальность данного исследования. Она заключается в необходимости всестороннего анализа экспрессионистской прозы (поскольку именно в этом роде литературы экспрессионизм, в основном, был представлен на словацкой почве) и выделением проблем, оставшихся вне сферы внимания исследователей. Мы рассмотрели прозу экспрессионизма и творчество его представителей в контексте словацкой литературы 1920—1930-х годов, проанализировав наиболее важные аспекты поэтики отдельных произведений, опираясь на тексты, публикации в периодике, исследования отечественных и зарубежных, прежде всего словацких ученых.

Практическая значимость. Материалы дипломной работы могут быть использованы для изучения творчества Яна Грушовского и Гейзы Вамоша в высших учебных заведениях; предложенная в дипломной работе информация может быть полезна при написании рефератов, курсовых и дипломных работ.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца: 57 старонак, асноўны тэкст - 50 старонак, 44 крыніцы.

Ключавыя словы: СЛАВАЦКІ ЭКСПРЭСІЯЊІЗМ, НАВЭЛА, МАТЫЎ, ЯН ГРУШАЎСКІ, ПАЭТЫКА, ГЕЙЗА ВАМАШ, АЎТАРСКАЯ КАНЦЭПЦЫЯ, «МАЛЕНЬКІ» ЧАЛАВЕК, РАМАНТЫЗМ.

Аб'ект даследавання: экспрэсіянісцкія навелы Яна Грушаўскага і раман "Чалавек з пратэзам. Справа паручніка Сібарна", а таксама экспрэсіянісцкія навелы Гейзы Вамаша і яго раман "Атамы Бога".

Прадмет даследавання: цэнтральныя матывы і вобразы ў экспрэсіянісцкіх навэлах Яна Грушаўскага і Гейзы Вамаша, экспрэсіянісцкія элементы ў раманах "Чалавек з пратэзам. Справа паручніка Сібарна" і "Атамы Бога".

Мэта дыпломнай працы: прааналізаваць творчасць Гейзы Вамаша і Яна Грушаўскага ў рэчышчы экспрэсіянісцкай эстэтыкі.

Дыпломная праца складаецца з ўводзін, чатырох раздзелаў асноўнай часткі, заключэння, спісу літаратуры.

Метады даследавання: гісторыка-літаратурны, параўнальна-тыпалагічны, матыўнага аналізу.

Атрыманьня вынікі і іх навізна. На прыкладзе творчай спадчыны Гейзы Вамаша і Яна Грушаўскага мы глыбока прааналізавалі цэнтральныя матывы, характары і вобразы літаратурнага экспрэсіянізму Славакіі ХХ стагоддзя. Неадназначнасць тлумачэння літаратурнага экспрэсіянізму ў літаратуразнаўстве, маштаб і значнасць з'явы ў кантэксце сусветнай літаратуры ў цэлым і славацкай — у прыватнасці, вызначылі актуальнасць дадзенага даследавання. Яна заключаецца ў неабходнасці ўсебаковага аналізу экспрэсіянісцкай прозы (паколькі менавіта ў гэтым родзе літаратуры экспрэсіянізм, у асноўным, быў прадстаўлены на славацкай глебе) і вылучэннем праблем, якія засталіся па-за сферай увагі даследчыкаў. Мы разгледзелі прозу экспрэсіянізму і творчасць яго прадстаўнікоў у кантэксце славацкай літаратуры 1920-1930-х гадоў, прааналізаваўшы найбольш важныя аспекты паэтыкі асобных твораў, абапіраючыся на тэксты, публікацыі ў перыёдыцы, даследаванні айчынных і замежных, перш за ўсё славацкіх навукоўцаў.

Практычнае значэнне. Матэрыялы дыпломнай працы могуць быць выкарыстаны для вывучэння творчасці Яна Грушаўскага і Гейзы Вамаша ў вышэйшых навучальных установах; прапанаваная ў дыпломнай працы інфармацыя можа быць карысная пры напісанні рэфератаў, курсавых і дыпломных работ.

SUMMARY

Thesis: 57 pages, main text - 50 pages, 44 sources.

Keywords: SLOVAK EXPRESSIONISM, SHORT STORY, MOTIF, JAN HRUSHOVSKY, POETICS, GEIZA VAMOS, AUTHOR'S CONCEPT, "LITTLE" MAN, ROMANTICISM.

Object of the research: expressionist novels by Jan Grushovsky and the novel "The Man with the Prosthesis. The Case of Lieutenant Seaborn", as well as the expressionist novels of Geiza Vamosh and his novel "The Atoms of God".

Subject of the research: central motifs and images in the expressionist novels of Jan Grushovsky and Geiza Vamos, expressionist elements in the novels "The Man with the Prosthesis. Lieutenant Seaborn's Case" and "God's Atoms".

The research objective: to analyze the work of Geiza Vamos and Jan Grushovsky in the context of expressionist aesthetics.

The research consists of an introduction, four chapters of the main part, a conclusion, a bibliography.

Research methods: historical-literary, comparative-typological, method of motivic analysis.

The results of the research and their novelty. On the example of the creative heritage of Geiza Vamos and Jan Gruszowski, we have deeply analyzed the central motifs, characters and images of the literary expressionism of Slovakia of the XX century. The ambiguity of the interpretation of literary expressionism in literary studies, the scale and significance of the phenomenon in the context of world literature in general and Slovak literature in particular determined the relevance of this study. It consists in the need for a comprehensive analysis of expressionist prose (since it was in this kind of literature that expressionism was mainly represented on Slovak soil) and the identification of problems that remained outside the sphere of attention of researchers. We examined the prose of expressionism and the work of its representatives in the context of Slovak literature of the 1920s and 1930s, analyzing the most important aspects of the poetics of individual works, relying on texts, publications in periodicals, and research by domestic and foreign, primarily Slovak scientists.

Practical significance. The materials of the thesis can be used to study the work of Jan Grushovsky and Geiza Vamosh in higher educational institutions; the information offered in the thesis can be useful when writing essays, term papers and theses.